

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Școala Națională de Studii Politice și Administrative
1.2 Facultatea / Departamentul	Departamentul de Relații Internaționale și Integrare Europeană
1.3 Departamentul	-
1.4 Domeniul de studii	Relații Internaționale și Studii Europene
1.5 Ciclul de studii	II
1.6 Programul de studii/Calificarea	Studii Latino-Americane

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Party Systems in Latin America						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Univ. Dr. George Voicu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Drd. Ioana Antoaneta Dodi						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	Es	2.7 Regimul disciplinei	Op

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					37
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					37
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					37
Tutoriat					5
Pregătire examinări					28
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.9 Total ore pe semestru	200				
3.10 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Prezența minimă de 50%
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Prezența minimă de 50% • Parcurgerea bibliografiei.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Cunoaștere și înțelegere: • Cunoștințe despre geneza și evoluția partidelor și organizațiilor politice în spațiul Latino-American (Argentina, Chile, Mexic etc.);• Cunoștințe privitoare la tipologiile și funcțiile partidelor politice ;• Cunoștințe despre ideologiile politice majore din cadrul sistemului politic latino-american.2. Explicare și interpretare: • Structurarea principalelor sisteme latino-americane de partide politice (mono-, bi- și multi-partidiste);• Democrația reprezentativă;• Democrația ca rezultat al relației dintre partide.3. Instrumental – aplicative: • Sistemele de scrutin;• Valoarea „normativă” a sistemelor de partide.
Competențe transversale	• Studiul partidelor politice ca instrument al edificării unei culturi democratice;• Dezvoltarea spiritului critic în analiza fenomenului partizan;• Dezvoltarea discernământului politic.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul are drept obiectiv înzestrarea studenților masteranzi cu acele cunoștințe (istorice, sociologice, constituționale) despre fenomenul partizan latino-american care să le permită să înțeleagă rațiunea de a fi a partidelor politice și modul lor de funcționare în democrațiile latino-americane, astfel încât ei să poată efectua analize, diagnoze, evaluări politice pertinente.
7.2 Obiectivele specifice	• cunoașterea de către studenți a conceptelor și temelor centrale din dezbaterile și cercetările cu privire la partidele politice din spațiul latino-american;• analizarea de către studenți a fenomenul reprezentării, dreptului la vot, participării politice civice• analizarea funcțiilor partidelor politice, a tipologiilor/familiilor de partide politice• întărirea capacităților de lucru în grup, comunicare cu alte grupuri, dezbateri.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în stasiologie. Protopartide și partide politice. Condiții generale ale emergenței partidelor politice în America Latină: instituția reprezentării și apariția și extinderea dreptului la vot. Partidele și legitimitatea legal-rațională (Max Weber). De la “dreptul divin” la legitimitatea democratică. Sensul plural al fenomenului partidist.	Prelegere	
Nașterea și dezvoltarea partidelor politice în state din America	Prelegere	

Latină.		
Teorii privind geneza partidelor politice latino-americane: teoria instituțională, teoria modernizării politice, teorii situațional-istorice, teoria etc. Sensul (adesea) complementar al acestor teorii.	Prelegere	
Conceptul de partid politic. Partidele ca fenomen social (diacronic și sincron) Partidele ca fenomen constituțional (revizuirea tardivă a teorii suveranității populare). Conceptul de organizație politică. Forme de implicare în cadrul vieții politice. Dimensiuni ale conceptului: formală (organizațională), ideologică, teleologică (puterea politică). Caracterul simbolic și ritual al luptei politice. Parteneriatul partidelor politice.	Prelegere	
Funcțiile partidelor și organizațiilor politice. Funcția generică: mediere (releu) între societate și stat. Funcția constituțională. Funcții specifice: recrutarea, formarea și selectarea guvernanților, funcția de integrare și mobilizare politică, funcția de proiectare politică, funcția de organizare și exercitare a guvernării, funcția critică etc. Legi ale partidelor politice. Guvernare și opoziție.	Prelegere	
Tipologii ale partidelor politice latino-americane. Partide “mari” și partide “mici” (Tocqueville). Partide de creație interioară și partide de creație exterioară; partide de mase și partide de cadre; partide rigide și partide suple (M. Duverger). Catch-all-party (O. Kirchheimer). Partide de notabili, de militanți, de alegători (J. Charlot). Clivajele sociale și partidele politice (Seiler). Partide de dreapta și partide de stânga. “Distanța ideologică” (Giovanni Sartori). Partide democratice și partide totalitare.	Prelegere	
Partidele politice – sisteme și sub-sisteme. Aplicarea teoriei generale a sistemelor (I. von Bertalanffy) la ansamblul partidelor politice. Homeostazia sistemelor reprezentate de partidele politice. “Regimuri de partid monopolistic” și “regimuri de partide multiple” (R. Aron).	Prelegere	
Sisteme de partide în Europa. Sisteme închise (monopartidismul) și sisteme deschise (pluripartidismul). Inevitabila dezintegrare a sistemelor închise. Adaptabilitatea sistemelor deschise. Sisteme de partide stabile și democratice: bipartidismul și multipartidismul. Variații ale acestora. Distribuția (poziționarea) homeostatică a partidelor în sistem. Condiții trans-politice ale sistemelor pluraliste: sociale, economice, culturale, istorice.	Prelegere	
Factorii tehnici (modurile de scrutin) și sistemele de partide. Prezentarea principalelor sisteme electorale (scrutinul majoritar uninominal cu tur unic, scrutinul majoritar cu două tururi, scrutinul proporțional, sisteme electorale mixte) și a impactului lor asupra așezării sistemice a partidelor. Virtuțile și defectele fiecărui sistem. “Legile” lui Duverger și critica lui G. Lavau. Preeminența explicației sociologice.	Prelegere	
Scrutinul majoritar uninominal cu un singur tur și bipartidismul. Bipartidismul esențial (Duverger). Efectul “nedrept” dar funcțional: suprareprezentarea a partidului câștigător și simplificarea eșichierului politic. Guvernarea eficientă și stabilitatea politică.	Prelegere	
Scrutinul majoritar cu două tururi și sistemele de alianță a partidelor. Asocierile de stânga și asocierile de dreapta – consecință a turului secund. Costurile electorale ale partidelor “rigide”. Efectele pozitive: reducerea confruntării (tentația compromisului), izolarea partidelor nedemocratice. Efectul	Prelegere	

negativ: alianțe “contra naturii”.		
Reprezentarea proporțională și fragmentarea politică. Virtutea R.P.: șansa reprezentării corecte. Reducerea acestei șanse (baremul electoral) în numele guvernării eficiente. Multiplicitate și atomizare (republica de la Weimar, Polonia 1991, România post-comunistă).	Prelegere	
Partidele și sistemele de partide în societățile latino-americane. Societate civilă vs societate politică. Semnele stabilității. Precaritățile diferențiate.	Prelegere	
Rolul partidelor și al organizațiilor politice în viața publică latino-americană. Tendințe de structurare. Ideologiile politice majore latino-americane de astăzi și familiile politice adiacente.	Prelegere	
Bibliografie		
George Voicu, Pluripartidismul. O teorie a democrației (București, Editura ALL, 1998) Singer, Peter (Ed), (2006), Tratat de Etică, Polirom, Iași, Trad. Coord. de Vasile Boari, First Published. Blackwell, 1991 John Rawls, The Law of Peoples Norberto Bobbio, Dreapta și stânga (București, Ed. Humanitas, 1999) Roy Macridis, Contemporary Political Ideologies. Movements and regimes [Harper Collins, 1992 (ed. a 5-a)] Gary Marks, Marco R. Steenbergen (ed), Political Integration and Political Conflict (Cambridge University Press, 2004) Lyman Tower Sargent, Contemporary Political Ideologies. A Comparative Analysis (Wadsworth Publishing Company, 1996) Donna Lee Van Cott From Movements to Parties in Latin America: The Evolution of Ethnic Politics(Cambridge University Press, 2007) Anibal Perez-Linan Presidential Impeachment and the New Political Instability in Latin America (Cambridge University Press, 2010) Steven Levitsky Transforming Labor-Based Parties in Latin America: Argentine Peronism in Comparative Perspective (Cambridge University Press, 2003)		
8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Introducere în stasiologie. Protopartide și partide politice. Condiții generale ale emergenței partidelor politice în America Latină: instituția reprezentării și apariția și extinderea dreptului la vot. Partidele și legitimitatea legal-rațională (Max Weber). De la “dreptul divin” la legitimitatea democratică. Sensul plural al fenomenului partidist.	Dezbateri; Analiza de text	
Nașterea și dezvoltarea partidelor politice în state din America Latină.	Dezbateri; Analiza de text	
Teorii privind geneza partidelor politice latino-americane: teoria instituțională, teoria modernizării politice, teorii situațional-istorice, teoria etc. Sensul (adesea) complementar al acestor teorii.	Dezbateri; Analiza de text	
Conceptul de partid politic. Partidele ca fenomen social (diacronic și sincron) Partidele ca fenomen constituțional (revizuirea tardivă a teorii suveranității populare). Conceptul de organizație politică. Forme de implicare în cadrul vieții politice. Dimensiuni ale conceptului: formală (organizațională), ideologică, teleologică (puterea politică). Caracterul simbolic și ritual al luptei politice. Parteneriatul partidelor politice.	Dezbateri; Analiza de text	
Funcțiile partidelor și organizațiilor politice. Funcția generică: mediere (releu) între societate și stat. Funcția constituțională. Funcții specifice: recrutarea, formarea și selectarea guvernanților, funcția de integrare și mobilizare politică, funcția de proiectare	Dezbateri; Analiza de text	

politică, funcția de organizare și exercitare a guvernării, funcția critică etc. Legi ale partidelor politice. Guvernare și opoziție.		
Tipologii ale partidelor politice latino-americane. Partide “mari” și partide “mici” (Tocqueville). Partide de creație interioară și partide de creație exterioară; partide de mase și partide de cadre; partide rigide și partide suple (M. Duverger). Catch-all-party (O. Kirchheimer). Partide de notabili, de militanți, de alegători (J. Charlot). Clivajele sociale și partidele politice (Seiler). Partide de dreapta și partide de stânga. “Distanța ideologică” (Giovanni Sartori). Partide democratice și partide totalitare.	Dezbateri; Analiza de text	
Partidele politice – sisteme și sub-sisteme. Aplicarea teoriei generale a sistemelor (I. von Bertalanffy) la ansamblul partidelor politice. Homeostazia sistemelor reprezentate de partidele politice. “Regimuri de partid monopolistic” și “regimuri de partide multiple” (R. Aron).	Dezbateri; Analiza de text	
Sisteme de partide în Europa. Sisteme închise (monopartidismul) și sisteme deschise (pluripartidismul). Inevitabila dezintegrare a sistemelor închise. Adaptabilitatea sistemelor deschise. Sisteme de partide stabile și democratice: bipartidismul și multipartidismul. Variații ale acestora. Distribuția (poziționarea) homeostatică a partidelor în sistem. Condiții trans-politice ale sistemelor pluraliste: sociale, economice, culturale, istorice.	Dezbateri; Analiza de text	
Factorii tehnici (modurile de scrutin) și sistemele de partide. Prezentarea principalelor sisteme electorale (scrutinul majoritar uninominal cu tur unic, scrutinul majoritar cu două tururi, scrutinul proporțional, sisteme electorale mixte) și a impactului lor asupra așezării sistemice a partidelor. Virtuțile și defectele fiecărui sistem. “Legile” lui Duverger și critica lui G. Lavau. Preeminența explicației sociologice.	Dezbateri; Analiza de text	
Scrutinul majoritar uninominal cu un singur tur și bipartidismul. Bipartidismul esențial (Duverger). Efectul “nedrept” dar funcțional: suprareprezentarea a partidului câștigător și simplificarea eșichierului politic. Guvernarea eficientă și stabilitatea politică.	Dezbateri; Analiza de text	
Scrutinul majoritar cu două tururi și sistemele de alianță a partidelor. Asocierile de stânga și asocierile de dreapta – consecință a turului secund. Costurile electorale ale partidelor “rigide”. Efectele pozitive: reducerea confruntării (tentația compromisului), izolarea partidelor nedemocratice. Efectul negativ: alianțe “contra naturii”.	Dezbateri; Analiza de text	
Reprezentarea proporțională și fragmentarea politică. Virtutea R.P.: șansa reprezentării corecte. Reducerea acestei șanse (baremul electoral) în numele guvernării eficiente. Multiplicitate și atomizare (republica de la Weimar, Polonia 1991, România post-comunistă).	Dezbateri; Analiza de text	
Partidele și sistemele de partide în societățile latino-americane. Societate civilă vs societate politică. Semnele stabilității. Precaritățile diferențiate.	Dezbateri; Analiza de text	
Rolul partidelor și al organizațiilor politice în viața publică latino-americană. Tendințe de structurare. Ideologiile politice majore latino-americane de astăzi și familiile politice adiacente.	Dezbateri; Analiza de text	
Bibliografie		
George Voicu, Pluripartidismul. O teorie a democrației (București, Editura ALL, 1998) Singer, Peter (Ed), (2006), Tratat de Etică, Polirom, Iași, Trad. Coord. de Vasile Boari, First Published.		

Blackwell, 1991

3. John Rawls, The Law of Peoples
4. Norberto Bobbio, Dreapta și stânga (București, Ed. Humanitas, 1999)
5. Roy Macridis, Contemporary Political Ideologies. Movements and regimes [Harper Collins, 1992 (ed. a 5-a)]
6. Gary Marks, Marco R. Steenbergen (ed), Political Integration and Political Conflict (Cambridge University Press, 2004)
7. Lyman Tower Sargent, Contemporary Political Ideologies. A Comparative Analysis (Wadsworth Publishing Company, 1996)
8. Donna Lee Van Cott From Movements to Parties in Latin America: The Evolution of Ethnic Politics(Cambridge University Press, 2007)
9. Anibal Perez-Linan Presidential Impeachment and the New Political Instability in Latin America (Cambridge University Press, 2010)
10. Steven Levitsky Transforming Labor-Based Parties in Latin America: Argentine Peronism in Comparative Perspective (Cambridge University Press, 2003)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei oferă fundamentele studiului academic al partidelor politice, dar și deprinderea unor cunoștințe aplicate în studii de caz relevante pentru tematica masteratului și contextul european și latino-american. De asemenea, disciplina facilitează însușirea unor competențe specifice și instrumente pentru analiza activității diverșilor actori statali relevanți în spațiul latino-american, respectiv trasarea unor strategii politice viabile în procese de democratizare sau de integrare regională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris	Evaluare sumativă	50
10.5 Seminar/laborator	Elaborarea și susținerea unor teme de seminar și implicarea în aplicațiile dezvoltate și dezbaterile organizate	Evaluare formativă	50
10.6 Standard minim de performanță			
• Prezența minimă de 50% la activitățile de curs și seminar• Obținerea unui punctaj de 5 pentru examenul final;• Parcurgerea cel puțin a 3 lucrări din bibliografia recomandată.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătură director departament

.....

.....